

Rapport

Datum: 20 maart 2006

Rapportnummer: 2006/099

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord op 22 september 2003:

hem tijdens zijn verblijf op het politiebureau gedurende 12 uur geen voedsel en drinken hebben verstrekt;

hem gedurende dit verblijf eveneens geen medicijnen hebben verstrekt;

hem niet hebben toegestaan een arts te raadplegen;

hem niet hebben toegestaan zijn advocaat te raadplegen.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker werd verdacht van valsheid in geschrifte. Daarom is hij op 22 september 2003 om 6.05 uur aangehouden op last van de officier van justitie te Roermond. Om 12.25 uur is verzoeker in verzekering gesteld en om 18.03 uur is hij in vrijheid gesteld. Hij is het niet eens met de manier waarop hij gedurende zijn verblijf in de cel is behandeld door ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord.

Verzoeker is diabetespatiënt en gebruikt daarvoor medicijnen.

I. Ten aanzien van het verstrekken van voedsel en drinken

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord hem tijdens zijn verblijf op het politiebureau op 22 september 2003 gedurende twaalf uur geen eten en drinken hebben verstrekt.

2. Per brief van 20 november 2003 diende de advocaat van verzoeker een klacht in bij het regionale politiekorps Limburg-Noord. Verzoeker stelt dat hij de hele dag in de politiecel heeft verbleven zonder dat hij eten en drinken heeft gehad, behalve één glas water.

3. Naar aanleiding van de klacht van verzoeker, bracht de chef basiseenheid Weert, K., op 5 januari 2004 een onderzoeksrapport uit. In het rapport is een overzicht weergegeven van 22 september 2003. K. schrijft dat uit dit overzicht blijkt dat verzoeker om 7.40 uur geen ontbijt en drinken wilde en dat hem om 12.35 uur eten en drinken is verstrekt. Voorts schrijft K. dat het verstrekken van koffie, thee of water op verzoek gebeurt, dan wel tijdens

de gebruikelijke verzorgingsronden.

4. Op 25 maart 2004 geeft de korpsbeheerder een oordeel over de klacht van verzoeker. De korpsbeheerder onthoudt zich van een standpunt ten aanzien van dit klachtonderdeel, omdat uit de rapportage van K. naar voren komt dat verzoeker om 7.40 uur geen eten of drinken wenste.

5. In zijn brief van 14 september 2004 aan de Nationale ombudsman schrijft de advocaat van verzoeker dat verzoeker twaalf uur in de cel op het politiebureau heeft doorgebracht zonder eten en drinken. Verzoeker heeft hier wel om verzocht, aldus de advocaat van verzoeker. Toen hij vroeg om drinken, werd hij verwezen naar de waterkraan op het toilet, aldus de advocaat van verzoeker. De advocaat van verzoeker stelt dat er geen reden was om verzoeker twaalf uur geen eten en drinken te verstrekken, ook al zou het juist zijn dat verzoeker een keer voedsel weigerde. Ten slotte schrijft de advocaat van verzoeker dat verzoeker voedsel weigerde omdat hij een dieet volgt vanwege zijn diabetes.

6.1. In zijn standpunt van 21 maart 2005 schrijft de korpsbeheerder nogmaals dat verzoeker om 7.40 uur geen eten en drinken wilde hebben en dat hij hierbij geen reden heeft opgegeven. De korpsbeheerder blijft bij zijn oordeel van 25 maart 2004.

6.2. Bij het standpunt van de korpsbeheerder is onder meer een uitdraai van het arrestantenlogboek van 22 september 2003 gevoegd. Hieruit blijkt dat verzoeker om 7.40 uur geen eten en drinken wilde en dat hem om 12.35 uur diner en drinken is verstrekt.

7. Op 13 juli 2005 legde betrokken ambtenaar A. telefonisch een verklaring af tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman. A. was arrestantenbewaarder toen verzoeker op 22 september 2003 in verzekering was gesteld op het politiebureau. A. verklaarde onder meer dat hij verzoeker 's ochtends om 7.40 uur zijn ontbijt heeft aangeboden, maar dat verzoeker dit weigerde met de woorden "Ik heb niets nodig op het politiebureau". A. wist op dat moment niet dat verzoeker diabetes had. Om 12.35 uur heeft verzoeker wel zijn lunch aangenomen, die bestond uit een warme maaltijd.

Volgens A. gaf verzoeker niet aan waarom hij geen ontbijt wilde. Op de maaltijden die op het bureau worden verstrekt staat aangegeven of ze geschikt zijn voor diabetespatiënten of voor mensen met een bepaalde geloofsovertuiging, aldus A.

Volgens A. wordt tijdens het verhoor altijd drinken aangeboden aan verdachten. Dit is ook gebeurd bij verzoeker, aldus A. Hij weet niet of verzoeker toen ook heeft gedronken. Volgens A. heeft verzoeker niet aangegeven dat hij dorst had.

8. Uit de Regionale ingesloteneninstructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord van 24 maart 2003 (zie Achtergrond, onder 5.) blijkt onder meer dat ingeslotenen drie maaltijden per dag krijgen verstrekt, waarvan één warme maaltijd. Bij het verstrekken van eten en drinken wordt rekening gehouden met een eventueel dieet van de ingeslotene en

de godsdienstige overtuiging.

9. Blijkens artikel 15 van het Besluit beheer regionale politiekorpsen dient een ingeslotene in ieder geval te beschikken over eten en drinken (zie Achtergrond, onder 4.).

10. In zijn brief van 27 september 2005, geeft de advocaat van verzoeker aan dat verzoeker rond 12.00 uur roodgekleurde soep kreeg van een politieambtenaar. Verzoeker heeft deze soep geweigerd, omdat hij niet wist of hij deze mocht eten.

Beoordeling

11. Het vereiste van correcte bejegening houdt in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Het vereiste van beleefdheid en fatsoen betekent dat de politie de fysieke omstandigheden moet creëren waarin de gezondheid en het welbevinden van de ingeslotene op onder meer het vlak van voeding is gewaarborgd.

12. De verklaringen van verzoeker en betrokken politieambtenaar A. lopen uiteen wat het verstrekken van eten en drinken betreft. Verzoeker stelt dat hij de hele dag geen eten en drinken heeft gehad, terwijl A. heeft verklaard dat verzoeker 's ochtends zijn maaltijd heeft geweigerd en 's middags wel eten en drinken heeft gekregen. Nu echter ook in het arrestantenrapport van 22 september 2003 is vastgelegd dat verzoeker om 12.35 uur eten en drinken heeft ontvangen, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoeker in ieder geval eenmaal eten en drinken heeft ontvangen op 22 september 2003. Nu de advocaat van verzoeker en A. hebben aangegeven dat verzoeker zijn ontbijt heeft geweigerd, en dit bovendien is vastgelegd in het arrestantenrapport, acht de Nationale ombudsman dit ook aannemelijk.

Dat verzoeker de hem rond het middaguur verstrekte soep zou hebben geweigerd, zoals zijn advocaat in diens brief van 27 september 2005 stelt, acht de Nationale ombudsman niet aannemelijk, nu dit geen steun vindt in afgelegde verklaringen of overgelegde stukken en in strijd is met verzoekers aanvankelijke stelling dat hem geen voedsel is verstrekt.

Betrokken ambtenaar A. heeft niet gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het niet verstrekken van medicijnen

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord hem geen medicijnen hebben verstrekt gedurende zijn verblijf in de politiecel op

22 september 2003.

1.2. In de brief van 20 november 2003 aan de politie, schrijft de advocaat van verzoeker dat verzoeker afhankelijk is van medicijnen, omdat hij diabetespatiënt is en last heeft van hyperventilatie. Ondanks het feit dat verzoeker meerdere malen heeft gevraagd om zijn medicijnen, heeft hij deze niet gekregen, aldus de advocaat van verzoeker. Ook werden de medicijnen die verzoekers echtgenote bij het politiebureau heeft afgegeven niet aan verzoeker verstrekt, aldus de advocaat van verzoeker.

2. In het onderzoeksrapport van 5 januari 2004 van K. komt uit de chronologische weergave van de behandelingen ten aanzien van verzoeker op 22 september 2003 naar voren dat verzoeker bij zijn lunch om 12.35 uur zijn medicijnen heeft gekregen. K. schrijft dat de arrestantenverzorger op eigen initiatief contact heeft gezocht met de huisarts van verzoeker en heeft overlegd over het verstrekken van het medicijn Glucobay aan verzoeker. Dit medicijn is aan verzoeker verstrekt, aldus K.

3. De korpsbeheerder sluit zich in zijn oordeel van 25 maart 2004 aan bij hetgeen K. in zijn rapport schrijft en verklaart dit onderdeel van de klacht van verzoeker niet gegrond.

4. In de brief van 14 september 2004 aan de Nationale ombudsman schrijft de advocaat van verzoeker dat het de politie bekend moet zijn dat wanneer diabetespatiënten hun medicatie niet of niet op tijd krijgen of wanneer zij te veel suiker tot zich nemen, dit tot gevolg kan hebben dat de patiënt een hyper of een hypo krijgt.

5.1. De korpsbeheerder geeft in zijn standpunt van 21 maart 2005 aan dat een arrestantenverzorger zich dient te onthouden van elk medisch ingrijpen, omdat hij geen arts is. De arrestantenverzorger moet overleg plegen met een leidinggevende. Nadat de echtgenote van verzoeker de medicijnen van verzoeker had afgegeven bij het politiebureau, heeft de arrestantenverzorger contact opgenomen met de huisarts van verzoeker, aldus de korpsbeheerder. Volgens de korpsbeheerder is het regel dat er nooit zonder meer medicijnen aan een arrestant worden verstrekt, maar dat hiervoor altijd de forensisch arts of de huisarts wordt geraadpleegd.

De arrestantenverzorger heeft contact opgenomen met de huisarts van verzoeker en deze gaf aan dat verzoeker de medicijnen nodig had. Volgens de korpsbeheerder blijkt uit het arrestantenrapport dat de medicijnen om 12.35 uur aan verzoeker zijn verstrekt. Uit het arrestantenrapport blijkt niet wanneer de echtgenote van verzoeker de medicijnen bij het bureau heeft afgegeven. Zodoende is het tijdsverloop tussen het afgeven en verstrekken van de medicijnen niet na te gaan, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder blijft bij zijn standpunt van 25 maart 2004.

5.2. Uit het arrestantenrapport dat is gevoegd bij het standpunt van de korpsbeheerder, blijkt dat verzoeker bij zijn lunch om 12.35 uur zijn medicijnen (Glucobay) heeft gekregen.

Voorts blijkt dat de arrestantenbewaarder contact heeft opgenomen met de huisarts van verzoeker.

5.3. Uit het proces-verbaal van verhoor van verzoeker, dat op 22 september 2003 is opgemaakt door politieambtenaar Av., blijkt dat verzoeker tijdens het verhoor onder meer heeft aangegeven dat hij suikerziekte heeft. Het verhoor heeft plaatsgevonden op 22 september 2003 om 10.00 uur.

6. Uit de verklaring die betrokken ambtenaar A. op 13 juli 2005 heeft afgelegd, blijkt onder meer dat de vrouw van verzoeker tussen 9.30 en 10.30 uur de medicijnen van verzoeker heeft afgegeven op het politiebureau. A. heeft deze medicijnen niet direct aan verzoeker gegeven, omdat de politie hiervoor eerst een arts diende te raadplegen. A. heeft dan ook contact opgenomen met de huisarts van verzoeker. Deze bevestigde dat verzoeker diabetes had en dat deze medicijnen aan verzoeker waren voorgeschreven. Verzoeker moest driemaal daags één tablet slikken.

A. verklaarde voorts dat hij niet wist of verzoeker op het moment dat hij op het politiebureau aankwam zijn medicijn al had ingenomen. A. heeft zelf diabetes en slikt dezelfde medicijnen. A. verklaarde dat hij dan ook uit eigen ervaring weet dat het beter is om eenmaal de medicijnen over te slaan, dan een dubbele hoeveelheid in te nemen. Dit staat ook in de bijsluiters, aldus A. Bij de lunch om 12.35 uur heeft A. verzoeker zijn medicijnen gegeven, aldus A.

Ten slotte heeft A. verklaard dat hij overeenkomstig het bepaalde in de Regionale ingesloteneninstructie van de politie Limburg-Noord heeft gehandeld door eerst de huisarts van verzoeker te bellen in verband met de insulineafhankelijkheid van verzoeker.

7. Krachtens artikel 15 van het Besluit beheer regionale politiekorpsen dient een ingeslotene de beschikking te hebben over de noodzakelijke medische zorg (zie Achtergrond, onder 4.). Tevens is in artikel 32 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar bepaald dat in het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft of wanneer er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, de betrokken ambtenaar met de arts overlegt (zie Achtergrond, onder 3.).

8. In de Regionale ingesloteneninstructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord (zie Achtergrond, onder 5.) is geregeld dat er medische bijstand wordt ingeroepen wanneer de ingeslotene zelf medicijnen bij zich heeft, of vraagt om medische hulp. Wanneer medicijnen zijn voorgeschreven door een arts, worden deze volgens de instructie van de arts verstrekt. Door de ingeslotene meegenomen medicijnen worden alleen verstrekt indien er door de ambtenaar overleg heeft plaatsgevonden met een arts.

Beoordeling

9. De Nationale ombudsman toetst ook deze gedraging aan het vereiste van correcte bejegening zoals onder I.11. omschreven.

10. Nu zowel verzoeker als betrokken ambtenaar A. heeft aangegeven dat de echtgenote van verzoeker nadat verzoeker was ingesloten op het politiebureau, de medicijnen van verzoeker bij het politiebureau heeft afgegeven, acht de Nationale ombudsman dit aannemelijk.

Nu zowel uit de verklaring van A. als uit het arrestantenrapport naar voren komt dat A. de medicijnen aan verzoeker heeft verstrekt, acht de Nationale ombudsman de stelling van verzoeker dat hij geen medicijnen heeft gekregen, niet aannemelijk.

A. heeft gehandeld overeenkomstig hetgeen is vastgelegd in de Ingesloteneninstructie, door eerst contact op te nemen met de huisarts van verzoeker alvorens hij verzoeker zijn medicijnen heeft verstrekt. Voorts heeft A. juist gehandeld door de medicijnen bij de maaltijd van verzoeker te verstrekken. Dit is overeenkomstig hetgeen de arts had voorgeschreven en volgens hetgeen in de informatie van het medicijn is vastgelegd (zie Achtergrond, onder 6.).

A. heeft niet gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het raadplegen van een arts

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord hem tijdens zijn verblijf op het politiebureau op 22 september 2003 niet hebben toegestaan een arts te raadplegen.

1.2. In zijn brief van 20 november 2003 aan de politie, schrijft de advocaat van verzoeker dat de hulpofficier van justitie rond tien uur tegen verzoeker zou hebben gezegd dat er binnen een half uur een arts zou komen, maar dat er geen arts is gekomen.

2. In het onderzoeksrapport schreef politieambtenaar K. dat verzoeker stelt dat hij om tien uur gesproken zou hebben met hulpofficier van justitie R. Volgens K. heeft R. echter om twaalf uur een gesprek gehad met verzoeker. Dit was het verhoor voor de in verzekeringstelling van verzoeker. Volgens R. heeft verzoeker tijdens dit verhoor niet gevraagd om een arts, aldus K.

K. schrijft voorts dat het uitgangspunt is dat er direct actie wordt ondernomen wanneer een arrestant een arts wil spreken. Er wordt dan een forensisch arts in kennis gesteld en deze komt afhankelijk van de klachten ter plaatse. Het al of niet beoordelen of een arts

noodzakelijk is, is niet aan de arrestantenzorg of politieambtenaar, maar aan de arts zelf, aldus K. Volgens K. was er in dit geval geen enkele reden om een arts te waarschuwen, omdat verzoeker hier niet om heeft gevraagd.

3. De korpsbeheerder schreef in zijn oordeel van 25 maart 2004 dat uit de onderzoeksrapportage blijkt dat verzoeker een gesprek heeft gehad met de hulpofficier van justitie R. Dit was het verhoor voor de in verzekeringstelling van verzoeker. Uit het proces-verbaal van in verzekeringstelling blijkt niet dat verzoeker gevraagd heeft naar een arts, aldus de korpsbeheerder. Volgens R. heeft verzoeker niet aan hem om een arts gevraagd, volgens de korpsbeheerder. Uit het onderzoek blijkt, aldus de korpsbeheerder dat arrestantenverzorger A. met de huisarts van verzoeker contact heeft opgenomen en dat daarop het medicijn Glucobay aan verzoeker heeft verstrekt. De korpsbeheerder is van oordeel dat dit klachtonderdeel niet gegrond is.

4. In zijn brief van 14 september 2004 schrijft de advocaat van verzoeker dat verzoeker gedurende zijn verblijf in de politiecel op 22 september 2003 een aanval van hyperventilatie kreeg en dit kenbaar maakte door op de bel te drukken. Toen hierop niet werd gereageerd, heeft verzoeker geroepen en met vuisten tegen de deur geslagen. Volgens de advocaat van verzoeker had de politie uit het feit dat de vrouw van verzoeker zijn medicijnen langs had gebracht op het politiebureau moeten afleiden dat er een arts voor verzoeker gewaarschuwd moest worden. Volgens de advocaat van verzoeker valt niet af te leiden of de arts die is gewaarschuwd tijdens het verblijf van verzoeker in de politiecel, ook op de hoogte is gesteld van de hyperventilatie van verzoeker.

5.1. Voor het standpunt van de korpsbeheerder wordt verwezen naar hetgeen hierboven onder II.5.1. is weergegeven. Voorts schrijft de korpsbeheerder in zijn standpunt dat de arrestantenverzorger buiten de vraag of het medicijn Glucobay mocht worden verstrekt aan verzoeker, voorts geen medische gegevens aan de huisarts van verzoeker heeft verstrekt. Ten slotte schrijft de korpsbeheerder dat door de arrestantenverzorger niet is waargenomen dat verzoeker een aanval van hyperventilatie heeft gehad. Volgens de korpsbeheerder heeft verzoeker dit ook niet gemeld.

5.2. Bij het standpunt van de korpsbeheerder is het proces-verbaal van verhoor van verzoeker om 10.01 uur door politieambtenaar Av. gevoegd, evenals het proces-verbaal van verhoor voor in verzekeringstelling om 12.05 uur door hulpofficier van justitie R. Uit beide processen-verbaal komt niet naar voren dat verzoeker om een arts heeft verzocht. De korpsbeheerder blijft bij zijn eerdere oordeel.

6. Uit de verklaring die politieambtenaar A. op 13 juli 2005 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman heeft afgelegd, komt - buiten hetgeen hiervóór onder II.6. is genoemd - naar voren dat hij niet heeft gemerkt dat verzoeker een aanval had van hyperventilatie. Tijdens de dienst van A. - die tot 15.00 uur duurde - heeft verzoeker niet om een arts gevraagd, volgens A. Wel maakte verzoeker zich behoorlijk druk in de cel,

aldus A., waarop A. hem heeft aangesproken. Verzoeker was daarna een stuk rustiger.

7. Betrokken medewerker L., die na A. dienst had, heeft op 28 september 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman aangegeven dat hij zich niets meer kan herinneren van zijn dienst van 22 september 2003 en de gebeurtenissen rondom verzoeker.

Beoordeling

8. Verzoeker stelt dat hij om een arts heeft gevraagd vanwege een aanval van hyperventilatie, maar dat er geen arts is gekomen. Betrokken politieambtenaar A. stelt dat verzoeker niet heeft gevraagd om een arts en dat niet bleek van een aanval van hyperventilatie. Wel gedroeg verzoeker zich druk gedurende zijn verblijf in de cel, volgens A. Nu de lezing van verzoeker tegenover die van A. staat en er geen omstandigheden zijn op grond waarvan aan een van beide lezingen meer betekenis moet worden gehecht, onthoudt de Nationale ombudsman zich op dit punt van een oordeel.

IV. Ten aanzien van het niet toestaan zijn advocaat te raadplegen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er over dat hij gedurende zijn verblijf in de politiecel op 22 september 2003 niet in de gelegenheid is gesteld om zijn advocaat te raadplegen.

2. In zijn onderzoeksrapport van 5 januari 2004 schrijft K. dat verzoeker tijdens het verhoor voor inverzekeringstelling aan hulpofficier van justitie R. had gevraagd naar zijn advocaat en dat hij deze zo spoedig mogelijk wilde spreken. R. heeft toen aangegeven, aldus K. dat de advocatenpiketdienst in kennis zou worden gesteld van de inverzekeringstelling en dat op het formulier zou worden aangegeven dat verzoeker een voorkeursadvocaat wilde. Dit blijkt ook uit het proces-verbaal van verhoor, aldus K. Volgens K. heeft R. verzoeker de procedure uitgelegd. Om te zorgen dat er altijd rechtsbijstand is, wordt de piketdienst ingelicht, zodat er een andere advocaat komt wanneer de voorkeursadvocaat niet aanwezig kan zijn, aldus K.

3. De korpsbeheerder volgt de redenering van K. en is van oordeel dat dit onderdeel van de klacht van verzoeker niet gegrond is.

4. De advocaat van verzoeker schrijft in zijn brief van 14 september 2004 dat de hulpofficier van justitie het contact van verzoeker met zijn advocaat opzettelijk heeft gefrustreerd. Volgens de advocaat van verzoeker heeft verzoeker direct na zijn arrestatie te kennen gegeven dat hij van de diensten van zijn voorkeursadvocaat gebruik wilde maken en doet het feit dat een voorkeursadvocaat ter kennis wordt gebracht van de piketadvocaat daaraan niet af.

5.1. In zijn standpunt van 21 maart 2005 geeft de korpsbeheerder aan dat verzoeker om een advocaat heeft verzocht tijdens het verhoor voor de inverzekeringstelling en dat direct daarna op het formulier voor de advocatenpiketdienst is aangegeven dat verzoeker een voorkeursadvocaat wilde spreken. Verzoeker heeft volgens de korpsbeheerder tijdens het verhoor er mee ingestemd dat zijn voorkeursadvocaat via de piketdienst in kennis zou worden gesteld. De korpsbeheerder handhaaft zijn eerdere oordeel.

5.2. Uit het proces-verbaal van verhoor voor inverzekeringstelling, dat is gevoegd bij het standpunt van de korpsbeheerder, blijkt dat verzoeker tijdens dit verhoor heeft aangegeven dat hij zijn advocaat G. zo spoedig mogelijk wilde spreken.

Beoordeling

6. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Het beginsel van fair play brengt met zich mee dat een verdachte de rechten die hij heeft met betrekking tot het (vrije) verkeer met zijn raadsman tijdens zijn verblijf op het politiebureau, moet kunnen uitoefenen.

7. Op grond van hetgeen is bepaald in artikel 28, tweede lid Sv (zie Achtergrond, onder 1.) behoort de verdachte, telkens wanneer hij dat verzoekt, zoveel mogelijk in de gelegenheid te worden gesteld zich met zijn raadsman in verbinding te stellen. Artikel 50 Sv waarborgt verder de vrije toegang van de raadsman tot de verdachte (zie Achtergrond, onder 1.), tenzij het onderzoek daardoor wordt opgehouden of wordt gefrustreerd.

8. Nu zowel uit het proces-verbaal voor inverzekeringstelling, als uit het onderzoeksrapport van K. blijkt dat verzoeker heeft aangegeven dat hij voorafgaand aan de inverzekeringstelling rechtsbijstand van een bepaalde advocaat wilde, en niet is gebleken van feiten of omstandigheden waardoor het onderzoek zou worden opgehouden of gefrustreerd, mocht van de politie worden verwacht dat zij ervoor had zorg gedragen dat er contact tussen verzoeker en zijn raadsman tot stand zou komen.

Dat de politie dit contact via de piketdienst heeft laten lopen, is niet juist, omdat dit tot onnodige vertraging bij het leggen van contact leidt. Bovendien verleent een piketadvocaat pas rechtsbijstand op het moment dat een verdachte in verzekering is gesteld, terwijl verzoeker zijn raadsman wilde spreken in de fase voorafgaand aan de inverzekeringstelling.

Doordat de politie niet zelf contact heeft opgenomen met verzoekers raadsman en evenmin verzoeker in de gelegenheid heeft gesteld om met zijn raadsman contact op te nemen, heeft de politie gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Noord is niet gegrond ten aanzien van:

- het verstrekken van eten en drinken;
- het verstrekken van medicijnen;

gegrond ten aanzien van:

- het raadplegen van een advocaat, wegens strijd met het beginsel van fair play.

Ten aanzien van het raadplegen van een arts onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

Onderzoek

Op 14 september 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te W., ingediend door de heer mr. G.J. Lemmen te Heythuysen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Noord te Venlo. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord (de burgemeester van Venlo), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd de betrokken politieambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Roermond over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd betrokken politieambtenaar A. een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De betrokken politieambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Brief van de advocaat van verzoeker aan de korpschef van het regionale politiekorps Limburg-Noord van 20 november 2003.

Onderzoeksrapportage van de chef basiseenheid Weert K. van 5 januari 2004 naar aanleiding van de klacht van verzoeker.

Oordeel korpsbeheerder van 25 maart 2004.

Verzoekschrift van de advocaat van verzoeker van 14 september 2004 aan de Nationale ombudsman.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 7 december 2004.

Standpunt van de korpsbeheerder van 21 maart 2005, met daarbij gevoegd een uitdraai uit het arrestantenrapport van 22 september 2003, het proces-verbaal van aanhouding dat is opgemaakt op 22 september 2003 door betrokken politieambtenaren D. en T., het proces-verbaal van verhoor van verzoeker om 10.01 uur, dat is opgemaakt op 22 september 2003 door betrokken politieambtenaar Av. en het proces-verbaal van verhoor voor in verzekeringstelling, op 22 september 2003 opgemaakt door politieambtenaar R. om 12.05 uur.

Reactie van de korpsbeheerder van 10 mei 2005 op de nadere vragen van de Nationale ombudsman.

Telefonische verklaring van betrokken politieambtenaar A., op 13 juli 2005 afgelegd tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman.

Brief van de advocaat van verzoeker van 27 september 2005.

Notitie van het telefoongesprek van betrokken politieambtenaar L. met een medewerkster van het bureau Nationale ombudsman op 28 september 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 28

"1. De verdachte is bevoegd zich, overeenkomstig de bepalingen van den Derden Titel van dit Boek, door een of meer gekozen of toegevoegde raadslieden te doen bijstaan.

2. Hem wordt daartoe, telkens wanneer hij dit verzoekt, zooveel mogelijk de gelegenheid verschaft om zich met zijn raadsman of met zijne raadslieden in verbinding te stellen"

Artikel 50, eerste en tweede lid

"1. De raadsman heeft vrijen toegang tot den verdachte die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, kan hem alleen spreken en met hem brieven wisselen zonder dat van den inhoud door anderen wordt kennis genomen, een en ander onder het vereischte toezicht, met inachtneming van de huishoudelijke reglementen, en zonder dat het onderzoek daardoor mag worden opgehouden.

2. Indien uit bepaalde omstandigheden een ernstig vermoeden voortvloeit dat het vrije verkeer tusschen raadsman en verdachte hetzij zal strekken om den verdachte bekend te maken met eenige omstandigheid waarvan hij in het belang van het onderzoek tijdelijk onkundig moet blijven, hetzij wordt misbruikt voor pogingen om de opsporing der waarheid te belemmeren, kan tijdens het gerechtelijk vooronderzoek de rechter-commissaris, en overigens tijdens het voorbereidende onderzoek de officier van justitie, telkens bevelen dat de raadsman geen toegang tot den verdachte zal hebben of dezen niet alleen zal mogen spreken en dat brieven of andere stukken, tusschen raadsman en verdachte gewisseld, niet zullen worden uitgereikt. Het bevel omschrijft de bepaalde omstandigheden in den voorgaanden zin bedoeld; het beperkt de vrijheid van verkeer tusschen raadsman en verdachte niet meer en wordt voor niet langer gegeven, dan door die omstandigheden wordt gevorderd, en is in elk geval slechts gedurende ten hoogste zes dagen van kracht. Van het bevel geschiedt schriftelijke mededeeling aan den raadsman en aan den verdachte."

2. Tekst en Commentaar Wetboek van Strafvordering

In C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer (red.) Tekst & Commentaar Strafvordering, Kluwer-Deventer 2003, schrijft T. Spronken in de toelichting bij artikel 28 onder aantekening 5a het volgende:

"...Aangenomen wordt dat de verdachte in de gelegenheid moet worden gesteld zijn raadsman (telefonisch) op de hoogte te (laten) stellen van de situatie waarin hij zich bevindt, bijvoorbeeld bij een doorzoeking of aanhouding voor verhoor..."

3. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 32

"1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt.

2. In het geval de ingeslotene vraagt om medische bijstand van zijn eigen arts, stelt de ambtenaar die arts daarvan op de hoogte.

3. In het geval de ingeslotene te kennen geeft geen medische hulp te willen hebben, terwijl er aanwijzingen zijn dat medische bijstand gewenst is, waarschuwt de ambtenaar de arts en deelt hij deze de houding van de ingeslotene mee."

Artikel 33

"De ambtenaar mag aan de arts bij het onderzoek en de behandeling geen beperkingen opleggen. Hij volgt de aanwijzingen op die de arts over de zorg voor de gezondheid van de ingeslotene geeft en registreert de door de arts gegeven aanwijzingen."

4. Besluit beheer regionale politiekorpsen

Artikel 15

"1. De korpsbeheerder treft voorzieningen opdat de ingeslotene in ieder geval beschikt over:

a. slaapgelegenheid,

b. eten en drinken in overeenstemming met medische en levensbeschouwelijke of godsdienstige eisen,

c. sanitair,

d. de noodzakelijke medische zorg en

e. informatie over de gang van zaken in het politiecellencomplex.

2. Tenzij het politiecellencomplex geen luchtplaats heeft, draagt de korpsbeheerder er zorg voor dat de ingeslotene tweemaal daags wordt gelucht.

3. In verband met het eerste lid, onder d, treft de korpsbeheerder een regeling met artsen in de regio ten einde van hulp verzekerd te zijn voor de medische zorg van ingeslotenen.

4. Met inachtneming van het bij of krachtens de wet bepaalde treft de korpsbeheerder een regeling met betrekking tot het roken, de ontspanning, het telefoneren en het ontvangen van bezoek van de ingeslotene.

5. Onze Minister geeft regels over de inrichting van een politiecellencomplex.

6. Onze Minister en Onze Minister van Justitie wijzen de gegevens aan die worden geregistreerd over ingeslotenen.

7. In geval van overlijden of poging tot zelfdoding van een ingeslotene draagt de korpsbeheerder er zorg voor dat het openbaar ministerie hiervan onverwijld in kennis wordt gesteld en dat aan Onze Minister en Onze Minister van Justitie hiervan een schriftelijk rapport wordt gezonden. Onze Minister stelt voor het rapport een model vast."

5. Regionale ingesloteneninstructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord van 24 maart 2003

"7. Voeding

7.1. De ingeslotenen ontvangen drie maaltijden per dag op de volgende tijdstippen:

- tussen 8.00 en 9.00 uur;
- tussen 12.00 en 13.00 uur;
- tussen 17.00 en 18.00 uur.

Per etmaal wordt in ieder geval een warme maaltijd verstrekt.

7.2. De ambtenaar of verzorger draagt zorg voor een tijdige bestelling van de maaltijden en het zo spoedig mogelijk verwijderen na het nuttigen van de maaltijd van het bestek en het servies uit de cellen.

7.3. Bij het verstrekken van eten en drinken moet rekening worden gehouden met ingeslotenen die:

- om levensbeschouwelijke of godsdienstige redenen een bepaald soort voedsel niet gebruiken;
- op voorschrift van een arts op dieet zijn gesteld.

7.4. Ingeslotenen die na de tijdstippen van verstrekking van de maaltijden worden ingesloten, hebben alleen recht op een maaltijd als zij terugkeren van transport of indien vastgesteld is dat de ingeslotene geen maaltijd heeft genoten.

7.5. Aan dronken ingeslotenen wordt geen voedsel verstrekt.

7.6. Het aan ingeslotenen verstrekken van door derden (mee)gebrachte maaltijden is niet toegestaan.

8. Medische verzorging

8.1. Voor de medische behandeling van ingeslotenen wordt een beroep gedaan op een GGD-arts.

8.2. In het geval de ingeslotene vraagt om medische bijstand van zijn eigen arts, wordt die arts daarvan op de hoogte gesteld.

8.3. Verzoeken van ingeslotenen om medische bijstand worden door de ambtenaar of verzoeker gehonoreerd en geregistreerd. Medische bijstand wordt in ieder geval ingeroepen:

- wanneer een ingeslotene aangeeft dat om medische redenen zijn insluiting of voortzetting daarvan niet zou mogen plaatsvinden;

- wanneer een van de volgende omstandigheden zich voordoet:

de betrokkene heeft medicijnen bij zich;

de betrokkene is niet of zeer moeilijk aanspreekbaar;

er bestaan indicaties van lichamelijk letsel;

de betrokkene vraagt zelf om medische hulp;

de betrokkene is kennelijk door verdovende middelen of door verdovende middelen in combinatie met alcohol geïntoxiceerd;

de betrokkene is medicamenteus geïntoxiceerd.

8.4. In het geval de ingeslotene te kennen geeft geen medische hulp te willen hebben, terwijl er aanwijzingen zijn dat medische bijstand gewenst is, waarschuwt de ambtenaar of verzorger de arts en deelt hij deze de houding van de ingeslotene mee.

8.5. De ambtenaar of verzorger mag aan de arts bij het onderzoek geen beperkingen opleggen. Hij volgt de aanwijzingen op die de arts over de zorg voor de gezondheid van de ingeslotene geeft en registreert de door de arts gegeven aanwijzingen.

(...)

8.11. Indien medicijnen zijn voorgeschreven worden deze verstrekt conform door de arts gegeven instructie.

8.12. Indien de door de arts voorgeschreven medicijnen niet in de eigen huisapotheek zijn, wordt zorggedragen voor het laten brengen door de apotheek (tijdens kantooruren) of het

afhalen (buiten kantooruren) van deze medicijnen.

(...)

8.14. Door ingeslotenen meegebrachte medicijnen worden alleen verstrekt indien er door de ambtenaar of verzorger overleg heeft plaatsgevonden met de arts."

6. Farmacotherapeutisch Kompas (bron: www.cvzkompassen.nl)

"Glucobay

Dosering: Individueel: begindosering 50 mg driemaal per dag, zo nodig na 1-2 weken, of eventueel later, verhogen tot 100 mg driemaal per dag; max. 200 mg driemaal per dag, gemiddeld 100 mg driemaal per dag.

De tabletten voor of aan het begin van de maaltijd innemen.

Orale bloedglucoseverlagende middelen

2. eigenschappen geneesmiddelen

(...)

Door de snelle en kortdurende werking van deze middelen treedt het stimulerend effect op de insulinesecretie met name tijdens de maaltijd op, indien deze middelen vlak voor de hoofdmaaltijden worden ingenomen. Indien een maaltijd wordt overgeslagen hoeft geen tablet te worden ingenomen."